

LIBRIS | We know

„Cei care încă nu au citit capodoperele lui Bradbury ar trebui să înceapă cu *Omul Ilustrat*.”

Washington Post Book World

„Ray Bradbury explorează natura umanității. Cele optsprezece povestiri SF care compun această carte sunt legate între ele prin tema recurentă a ciocnirii dintre tehnologie și psihologia umană, precum și prin tehnica povestirii în ramă.”

The Christian Science Monitor

„O carte provocatoare, fascinantă... care te intrigă.”

Anchorage Daily News

„Bradbury este un maestru al povestirilor și nu vei fi dezamăgit de niciuna dintre cele optsprezece «pietre prețioase» care alcătuiesc această carte. Povestirile se nasc din cea care deschide cartea, intitulată chiar *Omul Ilustrat*. Ceea ce rezultă este o colecție de proză scurtă, care folosește fantasticul și SF-ul pentru a explora relațiile și comunicarea interumană, precum și limitele pe care le pot atinge oamenii.”

SF Site

„În *Omul Ilustrat*, Bradbury strălucește... Un autor cu un mod de a scrie inconfundabil.”

Dallas Morning News

„Ray Bradbury este un scriitor care a rămas copil, este un Peter Pan al literaturii SF... În această carte se simte nota de nostalgie caracteristică întregii scriituri a autorului, precum și preocuparea acestuia față de universul copiilor și tehnologia care populează imaginația lor – nave spațiale, roboți asemănători oamenilor și acele aparate bizare pe care astăzi le numim echipamente electronice.”

Conceptual Fiction

RAY BRADBURY

OMUL ILUSTRAT

Traducere din limba engleză și note
de Iulia Anania

PALADIN

CUPRINS

PROLOG: OMUL ILUSTRAT	7
SAVANA.....	14
CALEIDOSCOP.....	33
ÎN PIELEA CELUI ALT	45
AUTOSTRADA	63
OMUL	68
PLOAIA CONTINUĂ.....	85
ASTRONAUTUL.....	103
BALOANELE DE FOC.....	118
ULTIMA NOAPTE A LUMII.....	143
EXILAȚII	148
O NOAPTE SAU O DIMINEAȚĂ OARECARE	167
VULPEA ȘI PĂDUREA.....	180
VIZITATORUL	201
BETONIERA	219
MARIONETE SRL.....	246
ORAȘUL	256
ORA ZERO	266
RACHETA	280
EPILOG.....	294

atât de lungă și înaltă de nouă metri; costase o dată și jumătate cât restul casei. „Dar copiii noștri merită tot ce este bun”, spusese George.

Camera era tăcută. Era goală ca un luminiș din junglă la ora arșiței din timpul prânzului. Pereții erau albi și bidimensionali. Acum, când George și Lydia Hadley stăteau în picioare în centrul camerei, pereții începură să toarcă și să se piardă într-o zare cristalină și, de îndată, pe toate laturile apărură o savană africană, tridimensională, în culori care reproduceau fiecare pietricică și fiecare pai. Tavanul de deasupra lor deveni un cer îndepărtat, cu un soare galben și fierbinte.

George Hadley simți transpirația ivindu-i-se pe frunte.

— Să plecăm din soarele ăsta, zise el. E cam prea real. Dar nu văd nimic în neregulă.

— Așteaptă o clipă, ai să vezi, spuse soția lui.

Sistemul odorofonic ascuns începuse să trimită mirosuri către cele două persoane aflate în mijlocul savanei fierbinți. Mirosul de paie încinse al ierbii, mirosul verde răcoros al izvorului ascuns, mirosul stătut și pregnant al animalelor, mirosul prafului de ardei iute în aerul fierbinte. Și apoi sunetele: bufniturile surde ale antilopelor pe pământul ierbos, foșnetul de hârtie al vulturilor. O umbră traversă cerul. Umbra tremură pe chipul ridicat, nădușit, al lui George Hadley.

— Creaturi ticăloase, o auzi pe soția lui spunând.

— Vulturii.

— Vezi, lei sunt acolo, mai departe. Acum se duc să se adape. Tocmai au mâncat, spuse Lydia. Nu știu ce.

— Vreun animal.

George Hadley ridică mâna pentru a-și feri de lumina arzătoare ochii întredeschiși.

— O zebra sau un pui de girafă, poate.

— Ești sigur?

— George, aș vrea să te uiți în odaia copiilor.

— E ceva în neregulă cu ea?

— Nu știu.

— Păi și-atunci?

— Vreau doar să te uiți la ea, asta-i tot, sau să chemi un psiholog să se uite la ea.

— Ce să caute un psiholog în odaia copiilor?

— Știi bine ce.

Soția lui se opri în mijlocul bucătăriei și se uită la cuptorul care zumzăia nepăsător, în timp ce pregătea cina pentru patru persoane.

— Chestia e că odaia copiilor e diferită față de cum a fost.

— Bine, să vedem.

Străbătură holul Casei lor pentru o viață fericită, care era izolată fonic și a cărei instalare îi costase treizeci de mii de dolari. Această casă îi îmbrăca, îi hrănea, îi legăna ca să adoarmă, se juca, le cânta și era bună cu ei. Apropierea lor fu sesizată undeva de un comutator, iar lumina se aprinse în camera copiilor când ajunseră la zece pași de ea. La fel în spatele lor, pe hol, luminile se stingeau pe măsură ce se îndepărtau de ele, ca și când ar fi fost un automatism realizat cu delicatețe.

— Ei bine, spuse George Hadley.

Stăteau pe podeaua acoperită cu stuf a camerei copiilor. Odaia era lată de aproape doisprezece metri, tot

Soția lui părea neobișnuit de încordată.

— Nu, e puțin cam târziu să fiu *sigur*, se amuză el. Nu văd decât niște oase și vulturii care coboară să devoreze ce a mai rămas.

— Ai auzit țipătul? întrebă ea.

— Nu.

— Acum vreun minut?

— Îmi pare rău, nu.

Veneau leii. Și din nou George Hadley admiră geniul care concepuse această cameră. Un miracol de eficiență vândută la un preț absurd de mic. Toate casele ar trebui să aibă așa ceva. O, uneori imaginile astea te pot speria cu precizia lor clinică. Te surprind, îți dau fiori, dar în cea mai mare parte a timpului sunt o sursă de distracție pentru toată lumea, nu numai pentru fiul și fiica ta, dar și pentru tine, atunci când vrei o excursie rapidă într-o țară străină sau o schimbare rapidă de peisaj. Ei bine, iat-o!

Și iată și leii, la nici cinci metri depărtare, atât de reali, atât de emoționant și de înspăimântător de reali, încât le-ai putea simți blana aspră pe mână și gura ți s-ar umple de mirosul de tapițerie prăfuită al pieilor încinse. Iar galbenul lor ți s-ar părea că seamănă cu galbenul unei tapiserii franțuzești splendide – nuanțele de galben ale leilor și ale ierbii de vară, sunetul mat scos de plămâniilor lor respirând în amiaza tăcută, mirosul de carne ce vine din boturile care gâfâie și picură.

Leii se uitară la George și Lydia Hadley cu ochi verzi-gălbui, înfiorători.

— Fii atent! țipă Lydia.

Leii alergau spre ei.

Lydia o rupse la fugă. Instinctiv, George țâșni după ea. Afară, pe hol, după ce trânti ușa în urma lui, George râdea și Lydia plângea, și fiecare era șocat de reacția celuilalt.

— George!

— Lydia! O, draga mea, scumpa mea Lydia, biata de tine!

— Mai să ne prindă!

— Pereți, Lydia, amintește-ți, sunt doar niște pereți de cristal, atâta tot. Părea real, trebuie să admit – Africa în salon –, dar în spatele ecranelor de sticlă e un mecanism cu film color supersensibil, super-reactiv și o bandă de film mental. Sunt doar odorofonie și sonorizare, Lydia. Ia batista mea.

— Mi-e frică.

Se apropie, se lipi de el și începu să plângă zdravăn.

— Ai văzut? Ai *simțit*? E prea real.

— Haide, Lydia...

— Trebuie să le spui lui Wendy și lui Peter să nu mai citească despre Africa.

— Sigur, sigur, zise el bătând-o pe umăr.

— Promiți?

— Sigur.

— Și să încui camera copiilor câteva zile, până mă liniștesc.

— Știi ce dificil e Peter în privința asta. Când l-am pedepsit acum o lună și am închis camera câteva ore doar... ce mai pandalii l-au apucat! Și Wendy la fel. Camera aia e *viața* lor.

— Trebuie să fie încuiată și cu asta am terminat discuția.

— Bine, zise el și încuie reticent ușa uriașă. Ai muncit prea mult. Ai nevoie de odihnă.

— Nu știi... Nu știi, spuse ea, suflându-și nasul și așezându-se pe un scaun care începu s-o legene imediat, alinând-o. Poate nu am suficiente lucruri de făcut. Poate am prea mult timp de gândire. De ce nu închidem toată casa câteva zile și să luăm o vacanță?

— Vrei să zici că o să-mi faci ochiuri?

— Da, încuviință ea.

— Și o să-mi cârpești șosetele?

— Da.

O încuviințare frenetică, cu ochii în lacrimi.

— Și o să mături prin casă?

— Da, da, o, da!

— Dar credeam că de-asta am cumpărat casa, ca să nu mai trebuiască să facem nimic!

— Tocmai. Simt că nu-mi mai găsesc locul aici. Casa e soție, mamă și bonă. Pot eu să concurez cu o savană africană? Pot să le fac o baie copiilor la fel de eficient sau de rapid ca baia automată? Nu pot. Și nu e vorba numai despre mine. Și cu tine e la fel. Ești îngrozitor de agitat în ultima vreme.

— Cred că am fumat prea mult.

— Arăți ca și cum nici tu nu știi ce să faci cu tine în casa asta. Fumezi ceva mai mult în fiecare dimineață, bei ceva mai mult în fiecare după-amiază și ai nevoie de ceva mai multe sedative în fiecare noapte. Începi să te simți și tu inutil.

— Chiar așa? zise soțul ei și făcu o pauză încercând să se analizeze și să-și dea seama ce era cu el.

— O, George! spuse ea privind în spatele lui, spre ușa camerei copiilor. Leii ăia nu pot ieși de acolo, nu?

El se uită spre ușă și o văzu vibrând, ca și cum ceva ar fi sărit pe ea pe partea cealaltă.

— Bineînțeles că nu, răspunse el.

La cină mâncară singuri, pentru că Wendy și Peter erau la un carnaval special al plasticului în cealaltă parte a orașului. Televizaseră acasă și anunțaseră că întârzie, să nu-i aștepte cu masa. Așa că George Hadley se uita

uimit la masa din sufragerie, al cărei interior mecanic producea mâncăruri calde.

— Am uitat ketchupul, spuse el.

— Scuze, zise o voce mică din interiorul mesei și ketchupul apăru.

Cât despre cameră, își zise George Hadley, nu le-ar prinde rău copiilor să nu aibă acces la ea o vreme. Ce-i prea mult strică. Și era clar că petrecuseră prea mult timp cu subiectul Africa. *Soarele* acela. Îl putea simți încă pe ceafă, ca o labă fierbinte. Și *leii*. Și mirosul de sânge. Era remarcabil modul în care camera prindea emanațiile telepatice ale minții copiilor și crea forme de viață pentru a le împlini fiecare dorință. Copiii se gândeau la lei, apăreau lei. Se gândeau la zebre, apăreau zebre. Soare – soare. Girafe – girafe. Moarte și moarte.

Asta *din urmă*. George mestecă fără chef din carnea pe care i-o tăiasse masa. Gânduri despre moarte. Erau mult prea tineri, Wendy și Peter, ca să se gândească la moarte. Sau nu, de fapt nu erai niciodată prea tânăr. Cu mult înainte de a ști ce e moartea, i-o doreai cuiva. La doi ani trăgeai cu pistolul de jucărie în capetele oamenilor.

Dar așa... o savană africană, încinsă, fără margini... o moarte cumplită în fălcile unui leu. Repetată la nesfârșit.

— Unde te duci?

George nu-i răspunse Lydiei. Preocupat, lăsa luminile să-i strălucească difuz în față și să i se stingă în urmă, în timp ce se îndrepta spre ușa camerei copiilor. Ascultă la ușă. În depărtare, un răget de leu.

Descuie ușa și o deschise. Chiar înainte să pășească înăuntru, auzi un țipăt îndepărtat. Și apoi un alt răget, care se stinse repede.

Pășise în Africa. De atâtea ori în ultimul an deschisese această ușă și găsise Țara Minunilor, o găsise pe Alice, pe falsa broască țestoasă, ori pe Aladin și lampa

lții fermecată, pe Jack Pumpkinhead din Oz, pe doctorul Aumădoare sau pe vaca aia care sărea peste o Lună ce părea foarte reală – plăsmuiri delicioase ale unei lumi imaginare. De atâtea ori îl văzuse pe Pegas zburând pe cerul din tavan, văzuse fântâni de artificii roșii, ori auzise voci îngerești cântând. Dar acum, această Africă galbenă, fierbinte, acest cuptor în care se coace o crimă. Probabil că Lydia avea dreptate. Probabil că aveau nevoie de o mică vacanță din acea fantezie care devenea puțin prea reală pentru niște copii de zece ani. E în regulă să-ți exersezi inteligența cu acrobații ale fanteziei, dar când mintea vioaie a unui copil se fixează pe un *singur* șablon... I se părea că, de la distanță, în ultima lună, auzise leii răcnind și simțise mirosul lor puternic strecurându-se până la ușa biroului său. Dar, fiind ocupat, nu luase în seamă acest fapt.

George Hadley era singur pe savana africană. Leii își ridicară ochii de la pradă și îl priveau. Singura fisură în iluzie era ușa deschisă prin care o putea vedea pe soția lui, în capătul celălalt al holului întunecat, ca o pictură înrămată, mâncând, cu gândul în altă parte.

— Plecați, le spuse el leilor.

Leii nu plecară.

Cunoștea exact principiul după care funcționa camera. Emiteai gânduri. Tot ce gândeai apărea.

— Să apară Aladin și lampa lui, zise el pocnind din degete.

Savana nu dispăru; leii erau tot acolo.

— Haide, cameră! Îl vreau pe Aladin! spuse George. Nimic. Leii mormăiră sub blana lor fierbinte.

— Aladin!

Se întoarce la masă.

— Camera aia tembelă s-a stricat. Nu mai răspunde.

— Sau...

— Sau ce?

— Sau *nu poate* să răspundă, spuse Lydia, deoarece copiii s-au gândit atâtea zile la Africa, la lei și la masacre, încât camera a intrat într-o rutină.

— Se poate.

— Sau Peter a setat-o să rămână așa.

— A *setat-o*?

— E posibil să fi umblat la partea mecanică și să fi schimbat ceva.

— Peter nu se pricepe la mecanică.

— E isteț pentru zece ani. IQ-ul lui...

— Și totuși...

— Bună, mamă. Bună, tată.

Părinții se întoarseră. Wendy și Peter intrau pe ușa din față, cu obrazii ca bomboanele de mentă și ochii ca biluțele de agat albastru-strălucitor, cu salopetele miro-sind a ozon după călătoria cu elicopterul.

— Ați ajuns la timp pentru cină, spuseră amândoi părinții.

— Ne-am umflat cu înghețată de căpșune și cu hotdogi, răspunseră copiii, ținându-se de mână. Dar stăm cu voi.

— Da, veniți și povestiți-ne despre camera copiilor, zise George Hadley.

Fratele și sora se uită mirați la el, apoi unul la celălalt.

— Camera copiilor?

— Despre Africa și toate celelalte, spuse tatăl cu falsă voioșie.

— Nu înțeleg, zise Peter.

— Noi doar ce ne-am întors dintr-o plimbare prin Africa; Tom Swift și leul său electric¹, zise George Hadley.

¹ Parafrază după *Tom Swift și pușca sa electrică*, volum din seria Tom Swift, a cărui acțiune are loc în Africa.

— Nu e nicio Africă în camera copiilor, răspunse simplu Peter.

— Ei, haide, Peter. Nu ne duci așa ușor.

— Nu-mi amintesc nicio Africă, zise Peter către Wendy. Tu?

— Nu.

— Du-te să vezi și întoarce-te să ne spui.

Wendy plecă ascultătoare.

— Wendy, întoarce-te! strigă George Hadley. Dar ea plecase deja.

Luminile casei o urmăreau ca un roi de licurici. Tatăl își aminti prea târziu că uitase să încuie camera copiilor după ultima inspecție.

— Wendy o să vadă și o să ne spună, zise Peter.

— Nu trebuie să-mi spună. Am văzut-o.

— Sunt sigur că te înșeli, tată.

— Nu mă înșel, Peter. Haide.

Dar Wendy se întorsese deja.

— Nu-i Africa, spuse ea cu răsuflarea tăiată.

— Mai vedem noi, zise George Hadley.

Traversară holul cu toții și deschiseră ușa camerei copiilor.

Înăuntru era o pădure verde încântătoare, un râu încântător, un munte violet, un cântec intonat de voci subțiri și Rima¹, încântătoare și misterioasă, pândind din copaci, cu fluturi care dădeau din aripile colorate, ca niște buchete animate prinse în părul ei lung. Savana africană dispăruse. Leii dispăruseră. Nu era decât Rima, cântând un cântec atât de frumos, că te făcea să lacrimezi.

George Hadley se uită înăuntru, la peisajul schimbat.

— Mergeți la culcare, le zise el copiilor.

¹ Rima, femeia-pasăre a junglei, din romanul *Palatele verzi* al lui W. H. Hudson.

Aceștia deschiseră gurile să vorbească.

— M-ați auzit.

Porniră spre dulapul pneumatic, unde curentul îi smulse ca pe niște frunze uscate și-i transportă prin burlan până la dormitoarele lor.

George Hadley intră în luminișul plin de cântece și luă ceva de jos, din colțul din apropierea locului în care fuseseră leii. Se întoarse încet la soția lui.

— Ce ai acolo? întrebă ea.

— Un portofel vechi de-al meu.

I-l arată. Mirosea a iarbă încinsă și a leu. Avea stropi de salivă, fusese ros și avea pete de sânge pe ambele fețe.

Închise ușa camerei copiilor și o încuie bine.

În toiul nopții, era încă treaz și știa că nici soția lui nu dormea.

— Crezi că Wendy a schimbat-o? întrebă ea într-un târziu, în întunericul camerei.

— Desigur.

— A transformat savana într-o pădure și a pus-o pe Rima acolo, în locul leilor?

— Da.

— De ce?

— Nu știu. Dar camera rămâne încuiată până aflu.

— Cum a ajuns portofelul tău acolo?

— Nu știu nimic, știu doar că începe să-mi pară rău că am cumpărat camera pentru copii. Dacă au vreo nevroză, o cameră ca aia...

— Se presupune că-i ajută să scape de nevroze într-un mod sănătos.

— Încep să mă îndoiesc, zise el privind în tavan.

— Le-am dat copiilor tot ce-și doreau. Asta e răsplata noastră? Secrete, nesupunere?

— Cine a spus: „Copiii sunt niște covoare, trebuie călcați în picioare din când în când”? N-am ridicat niciodată